

Αγιοκατάταξις Αγίου Νεομάρτυρος Δαβίδ του Μεγάλου Κομνηνού, τελευταίου Αυτοκράτορος

της Τραπεζούντας († 1143)

/Α

Η Αγιοκατάταξις του

Αγίου Ενδόξου Νεομάρτυρος Δαβίδ του Μεγάλου Κομνηνού, τελευταίου Αυτοκράτορος της Τραπεζούντας και της συνοδίας των τριών υιών αυτού Βασιλείου, Γεωργίου, Μανουήλ και Αλεξίου του ανεπιού αυτού των εν

Κωνσταντινουπόλει αθλησάντων εν έτει 1463

Ο Μητροπολίτης Δράμας Παύλος

Προς άπαντα τα πνευματικά αυτού τέκνα

Τέκνα εν Κυρίω αγαπητά,

Εις εμέ τον εν επισκόποις ελάχιστον έλαχεν η τιμή και ο κλήρος όπως εκζητήσω παρά της Ιεράς Συνόδου της Αγιωτάτης Εκκλησίας της Ελλάδος, την ιεροκανονικήν διενέργειαν των δεόντων προς επίσημον κατάταξιν εις το αγιολόγιον της κατ' Ανατολάς Ορθοδόξου Εκκλησίας του τελευταίου αυτοκράτορος της Τραπεζούντος Δαβίδ του Μεγάλου Κομνηνού, των τριών αυτού τέκνων Βασιλείου, Γεωργίου, Μανουήλ και του ανεψιού αυτού και διαδόχου του θρόνου Αλεξίου, των εν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρικώς τελειωθέντων κατά την 1ην Νοεμβρίου του 1463.

Η κατάταξις εις τάς επισήμους αγιολογικάς δέλτους της Εκκλησίας των ανωτέρω Μαρτύρων, το έτος 2013, κατά το οποίον συνεπληρώθησαν 550 έτη από της μαρτυρικής τελειώσεως αυτών (1463-2013), απετέλει υποχρέωσιν ιεράν απάσης της Εκκλησίας αλλ' ιδιαιτέρως ημών των εκ Πόντου καταγομένων καθώς εν τη συνειδήσει ημών ως και των εχόντων γνώσιν της ιστορίας της μαρτυρικής ημών πατρίδος, ούτοι εισίν η καλή απαρχή των εν Πόντω νεομαρτύρων.

Η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος, υιοθετήσασα την ταπεινήν εισήγησίμ μου, ανέπεμψε τον αρτίως καταρτισθέντα φάκελλον εις τον πάνσεπτον Οικουμενικόν Θρόνον.

Όθεν, ο προσκυνητός ημών Δεσπότης, ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος τον αποσταλέντα Αυτώ φάκελλον, αρκούντως μελετήσας, ως και οι περί Αυτόν Σεβασμιώτατοι αρχιερείς και ιεροσυνοδικώς μετ' αυτού συσκευάμενοι, τη επικλήσει του Παναγίου και τελεταρχικού Θείου Πνεύματος, ιεροκανονικώς απεφήναντο και διά Πατριαρχικής και Συνοδικής Πράξεως εκδοθείσης τη δεκάτη

Ιουλίου του σωτηρίου έτους δισχιλιοστού δεκάτου τρίτου κατέταξαν εις την χορείαν των Αγίων Μαρτύρων της κατ' Ανατολάς Ορθοδόξου Εκκλησίας τους καλλινίκους τούτους Νεομάρτυρας, ορίσαντες, όπως η ιερά αυτών μνήμη γεραίρεται ετησίως κατά την 1ην του μηνός Νοεμβρίου, ημέραν της μαρτυρικής αυτών τελειώσεως.

Εκπληρώσαντες το ιερόν τούτο όφλημα προς τον τελευταίον της κλεινής Τραπεζούντος άνακτα, Άγιον Δαβίδ τον Μέγαν Κομνηνόν και την συνοδείαν αυτού, μετ' ευλόγου χαράς

γνωστοποιούμεν τα τη επινεύσει του Παναγίου Πνεύματος τελεσιουργηθέντα εις τους φιλομάρτυρας και εις τους απανταχού της γής διαβιούντας Ποντίους, επικαλούμενοι τας πρεσβείας αυτών προς τον Δεσπότην Χριστόν δι' άπαντας τους ευσεβείς χριστιανούς, τους τιμώντας την ιεράν μνήμην αυτών ως και διά τον γενέθλιον τόπον των πατέρων ημών, τον «ανάσπαλτον» Πόντον.

† Ο ΔΡΑΜΑΣ ΠΑΥΛΟΣ

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΔΡΑΜΑΣ Π Α Υ Λ Ο Σ

BENIZEΛΟΥ 168 -66100 ΔΡΑΜΑ

Πράξις
Κατατάξεως εις τό Αγιολόγιον τής Ορθοδόξου Εκκλησίας
τῶν Νεομάρτυρων Δαυῖδ τοῦ Μεγάλου Κομνηνοῦ,
τελευταίου αὐτοκράτορος τής Τραπεζούντος,
τῶν τριῶν υἱῶν αὐτοῦ, Βασιλείου, Γεωργίου καί Μανουήλ,
καί τοῦ ἀνεψιῦ αὐτοῦ Ἀλεξίου,
τή α' Νοεμβρίου τοῦ σωτηρίου ἔτους, αὐτῆ'
ἐν τῇ Βασιλίδι τῶν Παλίων μαρτυρησάντων

Τοῦς τεκμήρια ἑκτακτα τῆς εἰς Χριστόν πίστεως αὐτῶν παρεχομένους καί ὑπέρ ταύτης μαρτυρικῶς τελειωμένους, ὅμοις καί ἐγκωμίοις ἑσται μετὰ πάσης εὐλαβείας σημνένειν καί γεραιρεῖν ἡ Αγία τοῦ Χριστοῦ οὐδεν Ἐκκλησία, καί ἅμα τήν τούτων ἐπικαλεσθαι μετείπειν τῶν φιλεὶνθρώπων Θεῶν ὅτι ἐξ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν, ἰσως ἄσθενῶν καί ἀπαξιατῶν ἀφελείας ψυχικῆς τοῦ Χριστιανοῦσαι πληρώματα.

Ἐπειδή τοῖνυν τοιαῦτα ἑκτακτα τεκμήρια τῆς εἰς Χριστόν πίστεως αὐτῶν παρέσχον καί ὁ τελευταῖος αὐτοκράτωρ τής Τραπεζούντος Δαυῖδ ὁ Μέγας Κομνηνός, οἱ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ Βασιλείος, Γεωργίου καί Μανουήλ, καί ὁ ἀνεψιῦς αὐτοῦ Ἀλέξιος, μαρτυρικῶς τελειωθέντες κατὰ τήν α' Νοεμβρίου τοῦ ἔτους αὐτῆ', ἡ Μετρούχης ἡμῶν μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν καί ἱερωτάτων, τῶν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καί συλλειτουργῶν, οἱ ὄντι λαβόντες, τήν μαρτυρίην τούτων τελευτή, καθ' ἣ ὑπέβλετο τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τής Ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας τής Ἑλλάδος ὁ ἐπίτοπος Ἱεράρχης Ἱερωτάτος Μητροπολίτης Ἀράμης κύριος Παῦλος, τῶν πιστῶν αὐτοῦ πεποιθῶτων ἀεὶ καί πιστευόντων περὶ τῆς ἀγότητος αὐτῶν, καί περὶ τῆς κοινῆς δέ πάντων ἐπιθυρίας καί παρακλήσεως περὶ κατατάξεως αὐτῶν ἐν τῇ τῶν Ἁγίων χορείᾳ, ἐγνωμεν, τῷ κοινῷ τῆς Ἐκκλησίας ἔθει κατακολουθοῦντες, τήν προσήκουσαν τοῖς Νεομάρτυρι τοῖς αὐτοῖς ἀπονέμειν τιμην.

Διὸ καί θεοπύουμεν Συνοδικῶς καί διοριζόμεθα καί ἐν Ἁγίῳ διακελευόμεθα Ἡερόμει, ὅπως ἀπό τοῦ νυν καί εἰς τό ἔξης εἰς αἶωνα τῶν ἅπαντα οἱ μαρτυρικῶς τελειωθέντες αὐτοκράτωρ Δαυῖδ καί σὺν αὐτοῖς συναριθμῶνται τοῖς μάρτυσι καί ἁγίοις τής Ἐκκλησίας, τιμωμένοι παρὰ τῶν πιστῶν καί ὅμοις ἐγκωμίων γεραιρόμενοι κατ' ἔτος τῇ α' Νοεμβρίου.

Εἰς ἔνδειξιν δέ τούτου καί βεβαίωσιν ἐγένετο καί ἡ παρούσα Πατριαρχική ἡμῶν καί Συνοδική Πράξις, καταστρωθείσα μὲν καί ὑπογραφείσα ἐν τόδε τῷ Ἱερῷ Κόδοι τῆς καθ' ἡμᾶς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐν ἡμερῇ καί ἀπαραλλήλῃ ἀποσταλείσα τῷ Μασαρωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν, καί

πάσης Ἑλλάδος κυρίῳ Ἱερωνύμῳ πρὸς διαβίβασιν τῷ Ἱεροτάτῳ Μητροπολίτῃ
Δράμης κυρίῳ Παύλῳ, πρὸς ἐπ' ἐκκλησίας ἀνάγνωσιν καὶ κατάθεσιν εἰτα ἐν τοῖς
Ἀρχείοις τῆς κατ' αὐτὸν Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,βιγ' , κατὰ μῆνα Ἰούλιον (ε')
Ἐπιμελήσεως ε'

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος ἀποφαίνεται

+ ὁ Χαλκηδόνος Ἀθανάσιος	+ ὁ Δόξων Ἀπίπτατος
+ ὁ Πέργης Εὐάγγελος	+ ὁ Θεοδοσιούπολεως Γερμανός
+ ὁ Μιριφότου καὶ Περιστάμης Εἰρηναῖος	+ ὁ Μύρων Χριστόστομος
+ ὁ Σπέρμων Γεννάδιος	+ ὁ Νέας Ἱερσῆς Εὐάγγελος
+ ὁ Ρόδου Κύριλλος	+ ὁ Κεβανίας καὶ Ἀποκορώνου Δαμασκηνός
+ ὁ Σιγκαπούρης Κωνσταντῖνος	+ ὁ Λύστριας Δροσένιος

Ὅτι ἀκριβὲς ἀντίγραφον
Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῆ 19ῃ Ἰουλίου 2013
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου

Ἱερομ. Βαρθολομαῖος

**ΔΑΒΙΔ Ο ΜΕΓΑΣ ΚΟΜΝΗΝΟΣ Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ ΤΗΣ
ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΤΟΥ**

15 Αυγούστου 1461. Ο Μωάμεθ ο πορθητής μετά από σκληρή πολιορκία καταλαμβάνει την πρωτεύουσα των Μεγάλων Κομνηνών, την Τραπεζούντα. Η ύστατη ισχυρή έπαλξη της Ορθοδοξίας και του Ελληνισμού στην Ανατολή έπαψε να φωτίζει. Η αυτοκρατορία εσβέσθη και η κληρονομία ημών μετεστράφη αλλοτρίοις. Ο Ελληνισμός του Πόντου έζησε δύσκολες και κρίσιμες στιγμές. Πολλές φορές αισθάνθηκε την ανάσα του θανάτου. Και αυτός όμως ο θάνατος στο προπύργιο αυτό του ελληνισμού, που ονομάζεται Πόντος, δεν αντίκρουσε τίποτε άλλο παρά ψυχές όρθιες και ακατάβλητη απόφαση.

Ο τελευταίος αυτοκράτορας Δαβίδ, ο Μέγας Κομνηνός, όμηρος στα χέρια του πορθητή μαζί με τα τρία του παιδιά και τον ανεψιό του και διάδοχο Αλέξιο τον Ε΄ εκτοπίζεται στην Αδριανούπολη. Η σωτηρία της Τραπεζούντας είναι ασφαλώς αδύνατη.

Είναι βέβαιο ότι η αγριότητα της άλωσης υπήρξε μικρότερη λόγω της συνθηκολογήσεως. Συνήθεια υπάρχει για κάθε καταστροφή να ρίχνονται οι ευθύνες μόνο στους ηγήτορες. Τα πραγματικά όμως αίτια ενυπάρχουν σε σύνθετες

καταστάσεις και η νηφάλια διάγνωση παραθεωρείται. Αυτός που έχει την ατυχία να κυβερνά τις τελευταίες αυτές ώρες και να υφίσταται τους κλονισμούς της καταστροφής, αυτός είναι και ο εκ του προχείρου υπεύθυνος, ο άνανδρος, ο προδότης. Τέτοιο διπλό θύμα υπήρξε και ο αυτοκράτορας Δαβίδ.

Εδώ πρέπει να τονίσουμε ότι πάρα πολλοί ήσαν εκείνοι που θεωρούσαν την αντίσταση μάταιη και επέιζαν για τη λύση της συνθηκολογήσεως ελπίζοντας ότι θα εμετριάζετο το κακό και η οργή του πορθητού. Εμάς όμως μας ενδιαφέρει το τέλος του αυτοκράτορα.

Το ανώνυμο συναξάριο του γένους με λιτές γραμμές αναφέρεται στο μαρτυρικό του τέλος.

«Κατά την 26ην του μηνός Μαρτίου της ΙΑ΄ Ινδικτιώνος του 1463 έτους, ημέρα Σαββάτω, πικροτάτη, ώρα γ΄ εκρατήθη ο Άγιος ημών Αυθέντης και Βασιλεύς Τραπεζούντος κύριος Δαβίδ ο Μέγας Κομνηνός εν Ανδριανουπόλει καθειρχθείς συν αλύσεσι εν τώ Πύργω».1

«Εν δε τη πρώτη Νοεμβρίου, ημέρα Κυριακή και ώρα τετάρτη της νυκτός ετελειώθη τώ ξίφει ο αυτός συν άμα τοίς τρισίν αυτού υιοίς και τώ ανεψιώ, τώ 1463 ινδικτιώνος ΙΒ΄ εν Κωνσταντινουπόλει».2

Οι παραπάνω συναξαριακές σημειώσεις βρίσκονται σε μεμβράνινο χειρόγραφο ευαγγελιστάριο της Μονής της Θεοτόκου στη νήσο Χάλκη. Τώρα το χειρόγραφο με τις ενθυμίσεις βρίσκεται στο σκευοφυλάκειο του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

Όταν ο Δαβίδ παρουσιάσθηκε στον Μωάμεθ αυτός του πρότεινε ένα από τα δυό, η να μείνει ζωντανός εφόσον απαρνηθεί την πίστη του η να θανατωθούν αυτός και όλη η οικογένειά του. Από την τρομερή αυτή πρόταση ο Δαβίδ διάλεξε τη δεύτερη λύση λέγοντας με παρρησία στον Μωάμεθ ότι : «Κανένα μαρτύριο δεν πρόκειται να με φέρει στο σημείο ν' απαρνηθώ την πίστη των πατέρων μου».3 Έτσι πέρασε ο

Δαβίδ στην αιωνιότητα ανταλλάσσοντας τη βασιλική αλουργίδα με το φωτοστέφανο του μάρτυρα.

Όλοι όσοι ασχολήθηκαν με το τραγικό τέλος της Τραπεζουντιακής αυτοκρατορίας κατατάσσουν τον Δαβίδ στη χορεία των μαρτύρων, εκφράζοντας την κοινή συνείδηση του εκκλησιαστικού πληρώματος.

Ο Σάββας Ιωαννίδης στο έργο του «Ιστορία και στατιστική Τραπεζούντος» γράφει : «Και ο Ελληνισμός, προς τιμή του, έχει να επιδείξει δυο αυτοκράτορες, έναν να πεθαίνει με γενναιότητα πολεμώντας για την πατρίδα, τον Κωνσταντίνο Παλαιολόγο, και έναν να μαρτυρεί για την πίστη του. Δηλαδή τον τελευταίο αυτοκράτορα της Τραπεζούντας Δαβίδ, τον Μεγάλο Κομνηνό.

Και έτσι καθώς δυο είναι τα στοιχεία της εθνικής ύπαρξης του όλου Ελληνισμού, δηλαδή η πίστη στην πατρίδα και η θρησκεία, η Θεία πρόνοια συνεισφέρει σ' αυτόν με τον Κωνσταντίνο ως έφορο και ήρωα του Ελληνισμού και με τον Δαβίδ ως έφορο και ήρωα του χριστιανισμού».4

«Αλλά και μάρτυρες της πίστης έγιναν πολλοί σε πολλά μέρη, ακόμα και σήμερα ανάμεσα στα απρόσιτα χριστιανικά χωριά και έχουν υποστεί μαρτυρικές διώξεις. Και πρώτος απ' όλους είναι δίκαιο να μνημονευθεί ο τελευταίος από τους Μεγάλους Κομνηνούς, ο Δαβίδ, μαζί με τα παιδιά και τους συγγενείς του, που προτίμησε το μαρτυρικό θάνατο αντί να ζήσει και να απολαύσει τιμές, όπως έκαναν άλλοι που είδαμε, οι οποίοι επιθύμησαν τα πρόσκαιρα αντί για τα αιώνια και την εφήμερη εκτίμηση αντί γι' αυτήν που προέρχεται από τον Θεό και τους ανθρώπους».5

Ο λόγιος αρχιμανδρίτης Πανάρετος Τοπαλίδης, ηγούμενος της ιστορικής μονής του Τιμίου Προδρόμου Βαζελώνος στο περισπούδαστο έργο του «Ο Πόντος ανά τους αιώνες», σχολιάζει ως εξής το μαρτυρικό τέλος του αυτοκράτορα : «... και μετά τινος μήνας τίθεται ωμώς αντιμέτωπος του διλήμματος, η να εξομώσει, η να σφαγή μετά των τέκνων του. Προείλετο το δεύτερον και είδε σφαζομένους τους υιούς του και τον ανεψιόν του Αλέξιον και μετ' αυτούς εσφάγη και αυτός επί λόφου

καλουμένου «Πέγιογλου» υπό των Τούρκων, και κειμένου αντίπεραν του λόφου εφ' ού μαχόμενος έπεσε προ δέκα ετών ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος. Και ούτω συνεπληρώθη το μαρτύριον του Ελληνισμού εν τώ προσώπω των δυο αυτοκρατόρων αυτού, του μέν πεσόντος εν μάχη αμύνης υπέρ ελευθερίας, του δε σφαγέντος εν μαρτυρία υπέρ της αληθείας».6

Ο εκλεκτός Πόντιος επιστήμονας Οδυσσέας Λαμψίδης σχολιάζει : «Τραγικός ήρωσ ο Δαβίδ, διά του θανάτου σφραγίζει την ιστορίαν των Μεγάλων Κομνηνών. Η μοίρα δεν ηθέλησε να χορηγήση εις αυτόν τον θάνατον ενός πολεμιστού, αλλά ώρισεν εις αυτόν το τέλος ενός μάρτυρος «ξίφει τελειούται» ».7

Από τις παραπάνω μαρτυρίες και απόψεις, αβίαστα συμπεραίνουμε ότι βρισκόμαστε μπροστά σ' έναν μάρτυρα στεφανωμένο και δικαιωμένο από τον δικαιοκρίτη Θεό, αδικημένο όμως από ολόκληρο τον ελληνισμό, αφού δεν προβάλλεται η θυσία του και δεν τιμάται το μαρτύριό του. Πολλοί είναι οι λόγοι για τους οποίους δεν τιμήθηκε πρεπόντως ο μάρτυς Βασιλεύς. Ήρθε όμως η ώρα εμείς οι απόγονοι και κληρονόμοι της Τραπεζουντιακής αυτοκρατορίας να αναδείξουμε την κοινή συνείδηση περί του μαρτυρίου του υπέρ του Χριστού, να αποδώσουμε προς αυτόν τα οφειλόμενα ως υιοί φιλοπάτορες και να επαληθεύσουμε την χρυσοστομικήν ρήσιν που λέγει : «ώσπερ γάρ τον ήλιον αμήχανον σβεσθήναι, ούτω και την μνήμην των μαρτύρων».8

Ο αείμνηστος Μητροπολίτης πρώην Λεοντοπόλεως Σωφρόνιος Ευστρατιάδης στο επιστημονικό του έργο : «Αγιολόγιο της Ορθοδόξου εκκλησίας» γράφει τα εξής για το χρέος μας έναντι των μαρτύρων που βρίσκονται στην αφάνεια χωρίς να αποδίδονται σ' αυτούς οι νενομισμένες τιμές : «Διά τούτο έχομεν καθήκον ιερόν να αναστήσωμεν τους νεκρούς επί της γής και ζώντας εν τοίς ουρανοίς, να αποδώσωμεν εις την Εκκλησίαν την δόξαν αυτής και το κάλλος, τάς μορφάς και τα ονόματα των ηρώων της πίστεως, οίτινες διά του αίματος αυτών, και διά του βίου αυτών εστερέωσαν τα θεμέλια αυτής και είναι μέρος του ακηράτου στεφάνου αυτής, αδάμαντες εκπεσόντες εκ του πολυτίμου στέμματος, θησαυρός ιερός της ημετέρας πίστεως. Έχομεν ιερόν καθήκον να αναζητήσωμεν και εύρωμεν τους κρυπτομένους από τα νέφη αστέρας και τοποθετήσωμεν εις το ηρώον της πίστεως. Αι κατά ανατολάς Εκκλησΐαι διά τάς περιπετείας αυτών απώλεσαν τον ίδιον αυτών κώδικα και τα δίπτυχα και τάς περγαμηνάς αυτών' διεσκορπίσθησαν

εις τους τέσσαρας ανέμους υπό της λύσης των εχθρών και ηφανίσθησαν πολλά πολύτιμα της κληρονομίας ημών μνημεία και πειστήρια· εναπέμειναν όθεν γεραρά λείψανα και ταύτα απόκεινται εις ημάς να περισυλλέξωμεν μετ' ευλαβείας».9

Σύμφωνα με την παράδοση της Ορθοδόξου Ανατολικής εκκλησίας τον πρώτο λόγο στην αναγνώριση ενός αγίου έχει το πλήρωμα της τοπικής εκκλησίας. Η αυθόρμητη αναγνώριση από την συνείδηση των πιστών είναι καθοριστικός παράγων. Ειδικά για την τιμή στους μάρτυρας ο πολυγραφώτατος Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης παρατηρεί : «τών μαρτύρων τα λείψανα προσκυνούνται ως άγια και χωρίς θαυμάτων και ευωδίας, με το να γίνεται φανερόν εις όλους διά της εμπράκτου αποδείξεως του μαρτυρίου, η εις Θεόν τελεία πίστις και τελεία αγάπη αυτών».10

Και ο Άγιος Αθανάσιος ο Πάριος παρατηρεί τα εξής : «... η που ηκούσθη εις την Εκκλησίαν του Θεού οι Θείοι Μάρτυρες να καρτερούν την επίγειον κρίσιν να κυρώση το μαρτύριόν τους, και να βεβαιώση εκείνους, όπου ήδη εσφράγισαν το τέλος τους με την ομολογίαν της θείας πίστεως, και τους οποίους ευθύς εν τώ άμα ο αγωνοθέτης Χριστός άνωθεν εστεφάνωσεν ; Τί άλλο είναι η εορτή, παρά μακαρισμός και δόξα και τιμή, και να προβάλλωμεν εις τον Θεόν πρέσβυν και μεσίτην τον εορταζόμενον, διά να λαμβάνωμεν δι' αυτού παρά Θεού των ψυχικών μας παθών την ίασιν ; Είναι άλλο τίποτας η εορτή παρά ταύτα ; Έπειτα.... δεν ήκουσαν ποτέ τους, πως ευθύς οπού πέση εις την γήν η κεφαλή του Μάρτυρος, οι παρόντες Χριστιανοί από ψυχής και καρδίας χαίροντες, και τον Θεόν δοξάζουσι και τον Μάρτυρα μακαρίζουσι».11

Ο Βασιλεύς Δαβίδ θυσίασε πρόθυμα τα πάντα, Πατρίδα, γένος, ύπαρξη, οικογένεια, για την αγάπη του επουρανίου βασιλέως Χριστού. Είναι η καλή απαρχή των Νεομαρτύρων του Ποντιακού Ελληνισμού. Γι' αυτό δεν πρέπει η λήθη να καλύψει με το σιωπηλό της πέπλο το μαρτυρικό θάνατο του τελευταίου αυτοκράτορα της Τραπεζούντος Δαβίδ για πολλούς σοβαρούς λόγους, που έχουν σχέση με την εθνική μας, την Ορθόδοξη αυτοσυνειδησία μας και το μέλλον μας στο ιστορικό γίγνεσθαι.

Πρέπει να τιμούμε την ημέρα του μαρτυρίου του αποδεικνύοντας σε όλους εκείνους, που ίσως συνέφερε να παραδοθεί στην αφάνεια το πρόσωπο αυτό και το

μαρτυρικό του τέλος, ότι τα παιδιά των ξεριζωμένων, όσο περνούν τα χρόνια, όχι μόνο δεν ξεχνούν· αλλά περισσότερο με ιερό δέος εγκύπτουν στην προγονική ιστορία, τη σπουδάζουν και αντλούν διδάγματα, αξίες και δύναμη και προχωρούν και διαπλέουν σ' όλον τον κόσμο με την «Αργώ» που δεν σταμάτησε το ταξίδι της. Τα παιδιά των ποντίων δεν ξεχνούν, διότι ηχεί μέσα τους η φωνή των Πατέρων τους, όπως την διασάλπισε ο αείμνηστος Λεωνίδας Ιασωνίδης : «Ξηρανθήτω ημίν ο λάρυγξ, εάν επιλαθόμεθά σου ω πάτριος ποντία γή».

1 Μητροπολίτου Τραπεζούντος Χρυσάνθου, «Η εκκλησία Τραπεζούντος», Αθήναι 1933, σ. 521.

2 ο.π., σ. 522 (Σκευοφυλάκειο Οικουμενικού Πατριαρχείου, αριθμ. 8, φύλ. 294α).

3 WEISZ WELTGESCHICTE – GRAZ LEIPZIG 1892 VII 117.

4 Σάββα Ιωαννίδη, «Ιστορία και στατιστική της

Τραπεζούντος», Θεσσαλονίκη 1988, σ. 95 (Α΄ έκδοσις

Κωνσταντινούπολις 1870).

5 ο.π., σ. 124.

6 Αρχιμ. Παναρέτου Τοπαλίδου, «Ο Πόντος ανά τους αιώνες»,

Δράμα 1929, σ. 63-64.

7 Αρχεῖον Πόντου, Αθήναι 1961, τόμος 24, σ. 28.

8 Ιωάννου Χρυσοστόμου, εις τον Άγιον Ιερομάρτυρα Φωκά, MIGNE, P.G. 50,699.

9 Σωφρονίου Ευστρατιάδου, Μητροπολίτου πρ. Λεοντοπόλεως, «Αγιολόγιον της Ορθοδόξου εκκλησίας», Αθήναι 1995, σ. ιε΄.

10 Αγίου Νικοδήμου Αγιορείτου, «Νέον Μαρτυρολόγιον», Αθήναι 1961, σ. 24.

11 Π.Β.Πάσχου, «Εν ασκήσει και μαρτυρίω», Αθήναι 1996, (Αθανασίου Παρίου περί νεομαρτύρων), σ. 81-82.

Πηγή: imdramas.gr